

GÜNCEL BOYUTLARIYLA LİDERLİK

Editörler

Nalan Sabır Taştan - Kürşat Taştan

GÜNCEL BOYUTLARIYLA LİDERLİK

Editörler: Nalan Sabır Taştan - Kürşat Taştan

Yayın No.: 4767
Beşeri Bilimler No.: 504
ISBN: 978-625-397-119-9
E-ISBN: 978-625-397-120-5
Basım Sayısı: 1. Basım, Mart 2023

© Copyright 2023, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.
Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik
ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.
Nobel Akademik Yayıncılık, 2011 yılından beri "tanınmış uluslararası yayınevi" statüsündedir.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Samet Tekin -samet@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Süleyman Gezgin -suleyman@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Mervin Selda Adal -mervin@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Sabır Taştan, Nalan., Taştan, Kürşat.
Güncel Boyutlarıyla Liderlik / Editörler: Nalan Sabır Taştan - Kürşat Taştan
1. Basım, X + 320 s., 16,5x24 cm. Kaynakça ve dizin var.
ISBN: 978-625-397-119-9
E-ISBN: 978-625-397-120-5
1. Liderlik 2. İletişim Örgüt Kültürü

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA
Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65
Sipariş: siparis@nobelyayin.com- **E-Satış:** www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa, Kırmızı Kedi, Arkadaş, D&R, Dost, Kika, Kitapsan, Nezih, Odak, Pandora, Prefix, Remzi

Baskı ve Cilt: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi / Sertifika No.: 46519
Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

BÖLÜM YAZARLARI

BÖLÜM I LİDERLİK TEORİLERİNE GENEL BAKIŞ

Kürşat Taştan - Dr., Ordu Üniversitesi, Genel Sekreterlik, kursattastan@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-9476-4305

BÖLÜM II ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN OLUŞUMUNDA LİDERLİK

Hatice Uzun - Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, Safranbolu Şefik Yılmaz Dizdar MYO, haticeuzun@karabuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1517-0091

Ahmet Ferda Çakmak - Prof. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, cakmak@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5686-716X

Şaban Esen - Prof. Dr., Bartın Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, sabanesen@bartin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1261-5788

BÖLÜM III LİDERLİK VE KÜRESEL ANLAYIŞ

Sema Yiğit - Prof. Dr., Ordu Üniversitesi, Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, semayigit@odu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4497-7529

BÖLÜM IV LİDERLİK VE AMAÇ

Nurdan Gürkan - Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, nurdancolak@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2220-769X

BÖLÜM V LİDERLİK VE GÜVEN

Banu Açıkgöz - Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, banu.acikgoz@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3499-2074

BÖLÜM VI LİDERLİK VE DEĞERLER

İlknur Uncuoğlu Yolcu - Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü, ilknur.uncuoglu@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8445-6977

BÖLÜM VII LİDERLİK VE VİZYON

Sinan Yılmaz - Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, syilmaz@beun.edu.tr

BÖLÜM VIII LİDERLİK VE OTANTİKLİK

Pinar Arslan - Dr. MEB, pinararslan44@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7419-8131

BÖLÜM IX LİDERLİK VE RUHSALLIK

İnci Öztürk Erkoçak - Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi,
iozturk@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9177-2038

BÖLÜM X LİDERLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

İlkay Turan - Doç. Dr., Bahçeşehir Üniversitesi, SHMYO, ilkay.turan@bau.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-9867-9108

BÖLÜM XI LİDERLİK VE EMPATİ

Meryem Aybas - Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, İşletme Bölümü, meryem.aybas@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6133-7238

BÖLÜM XII LİDERLİK VE MOTİVASYON

Ahmet Ferda Çakmak - Prof. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari
Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, cakmak@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5686-716X

BÖLÜM XIII LİDERLİK, ÖZ GÜVEN VE FARKINDALIK

Nalan Sabır Taştan - Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Ulubey MYO,
nalantastan@odu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5833-4498

BÖLÜM XIV LİDERLİK VE İLETİŞİM

Özlem Bahadır - Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İletişim Fakültesi
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, ozlembahadir@beun.edu.tr,
ORCID: 0000-0001-6843-4567

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM YAZARLARI	iii
ÖN SÖZ	vii
BÖLÜM I LİDERLİK TEORİLERİNE GENEL BAKIŞ.....	1
Kürşat Taştan	
BÖLÜM II ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN OLUŞUMUNDA LİDERLİK.....	33
Hatice Uzun - Ahmet Ferda Çakmak - Şaban Esen	
BÖLÜM III LİDERLİK VE KÜRESEL ANLAYIŞ	53
Sema Yiğit	
BÖLÜM IV LİDERLİK VE AMAÇ.....	73
Nurdan Gürkan	
BÖLÜM V LİDERLİK VE GÜVEN	93
Banu Açıkgöz	
BÖLÜM VI LİDERLİK VE DEĞERLER	137
İlknur Uncuoğlu Yolcu	
BÖLÜM VII LİDERLİK VE VİZYON	157
Sinan Yılmaz	
BÖLÜM VIII LİDERLİK VE OTANTİKLİK.....	179
Pınar Arslan	
BÖLÜM IX LİDERLİK VE RUHSALLIK	197
İnci Öztürk Erkoçak	
BÖLÜM X LİDERLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	217
İlkay Turan	
BÖLÜM XI LİDERLİK VE EMPATİ	233
Meryem Aybas	

BÖLÜM XII LİDERLİK VE MOTİVASYON.....	251
Ahmet Ferda Çakmak	
BÖLÜM XIII LİDERLİK, ÖZ GÜVEN VE FARKINDALIK.....	277
Nalan Sabır Taştan	
BÖLÜM XIV LİDERLİK VE İLETİŞİM.....	303
Özlem Bahadır	

ÖN SÖZ

Endüstriyel gelişmeler, küreselleşme, devletler arası değişen güç dengeleri, teknolojinin önlenemez ilerleyişi, savaşlar ve salgınlar derken dünya muazzam bir karmaşıklık içerisinde yeni yarınlarına sürüklenmektedir. Günümüzde ortaya atılan yeni liderlik teorileri pozitif örgütsel değişim ve sürdürülebilir performans için temel liderlik yetkinliklerine ve davranışsal gelişmelere oldukça önem vermektedir.

Örgütler ve liderler, istikrarsız ve belirsiz dünya düzeninde var olabilmek ve sonuçlarını kontrol edemedikleri yeni zorluklarla etkili bir şekilde başa çıkabilmek için yeni beceriler geliştirmek zorundadırlar. Bir liderin etkili olma kapasitesinin nasıl geliştirileceği süreci akademisyenler arasında sürekliliği olan bir tartışma konusudur. "Bireylerin liderlik rollerinde ve süreçlerinde etkili olma kapasitelerinin genişletilmesi" olarak tanımlanan lider gelişimi üzerine yapılan araştırmalar, dinamik, karmaşık ve zorlu ortamlarda liderlerin becerilerini giderek artan bir şekilde sürekli geliştirmesi gerektiğini öne sürmektedir.

Liderlik becerileri, kişinin bir takımı, grubu veya örgütü yönetirken ihtiyaç duyduğu özelliklerdir. Bu beceriler, kişinin insanlarla ilişkiler kurma, iletişim kurma, stratejik düşünme, problem çözme, motive etme, takım çalışması, inovasyon, karar verme ve etkili yönetim gibi alanlarda yeterli olmasını sağlamaktadır. Liderlik becerileri, herhangi bir kişinin geliştirebileceği becerilerdir. Liderlik becerilerinin neler olduğu konusunda yaygın bir fikir birliği vardır ve bu konuda birçok kaynakta benzer özellikler sıralanmaktadır.

Literatürde liderlik becerileri genel olarak "Hard Leadership Skills" ve "Soft Leadership Skills" olarak iki ayrı kategoride değerlendirilmektedir.

Hard Leadership Skills'in Türkçe kavramsal karşılığı Teknik Liderlik Becerileri'dir. Bu beceriler genellikle üniversitelerin "işletme" bölümü eğitimlerinde kazanılan ölçülebilir becerilerdir. Ortalama bir işletme mezununun mezuniyeti ile birlikte bu becerileri kazandığı varsayılmaktadır. Bu beceriler genellikle liderlikle ilgili kavramsal bilgi sahibi olmak, bilgi teknolojilerini uygulayabilecek düzeyde bilmek ve yakından takip etmek, planlama, problem çözme, analitik düşünme, karar verme konularında yetkin olmak ve küresel bir anlayış ile dünyaya bakmaktır.

Soft Leadership Skills'in Türkçe kavramsal karşılığı ise Sosyal ya da Davranışsal Liderlik Becerileri'dir. Özellikle son yıllarda oldukça ön planda olan bu beceriler gün geçtikçe insan odaklı bir anlayış benimsemeye başlayan profesyonel hayatta liderlerin olmazsa olmaz becerileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Artık eski zamanlarda olduğu gibi sert, otoriter, anlayışsız ve disipline gereğinden fazla önem veren liderlerin günümüz profesyonel çalışma hayatında başarılı olmaları mümkün değildir. Davranışsal Liderlik Becerileri, takım yönetimi, motivasyon, iş birliği ve iletişim gibi becerileri içerir ve liderlerin takımlarını daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olur. Bu beceriler, liderlerin takımın güvenini kazanmalarına, takım üyelerini motive etmelerine, takımın performansını artırmalarına yardımcı olur ve bir liderin takımını etkili bir şekilde yönetebilmesi için önemli bir rol oynarlar.

Kitapta, liderliği tüm yönleri ile ele alabilmek için öncelikle liderlik teorileri, örgüt kültürü ve örgütsel bağlılık konularında kavramsal bilgi verilmekte, daha sonra küresel bir anlayışla liderliğin önemi vurgulanmakta ve sonraki her bölümde bir davranışsal liderlik becerisi ile ilgili kavramsal ve uygulamaya dönük bilgi sağlanmaktadır.

Kitabın ana amacı liderlik için ihtiyaç duyulan becerilerin kazanılması ve uygulanması için gerekli olan kuralları ve kavramsal bilgiyi sağlayarak, bu beceriler ekseninde liderlerin nitelikleri üzerine okuyucuyu yönlendirmektir. Kitabın kurgulanmasında Springer tarafından yayımlanan "Leadership Today: Practices for Personal and Professional Performance" (Günümüzde Liderlik: Kişisel ve Profesyonel Performans İçin Uygulamalar) kitabının içeriğinden yararlanılmıştır.

Kitabın Birinci Bölümünde Kürşat Taştan "Liderlik Teorilerine Genel Bakış", İkinci Bölümünde Hatice Uzun, Ahmet Ferda Çakmak ve Şaban Esen "Örgüt Kültürü ve Örgütsel Bağlılığın Oluşumunda Liderlik", üçüncü bölümünde Sema Yiğit "Liderlik ve Küresel Anlayış" bölümleri ile davranışsal liderlik becerilerinin ele alınmasından önce temel liderlik eğitiminin altyapısını okuyucuya sunmaktadır.

Liderlerin davranışsal becerilerinin ele alınmaya başladığı dördüncü bölümde Nurdan Gürkan "Liderlik ve Amaç", beşinci bölümde Banu Açıkgöz "Liderlik ve Güven", altıncı bölümde İlknur Uncuoğlu Yolcu "Liderlik ve Değerler", yedinci bölümde Sinan Yılmaz "Liderlik ve Vizyon", sekizinci bölümde Pınar Arslan "Liderlik ve Otantiklik", dokuzuncu bölümde İnci Öztürk Erkoçak "Liderlik ve Ruhsallık", onuncu bölümde İlkay Turan "Liderlik ve Sürdürülebi-

lirlik”, on birinci bölümde Meryem Aybas “Liderlik ve Empati”, on ikinci bölümde Ahmet Ferda Çakmak “Liderlik ve Motivasyon”, on üçüncü bölümde Nalan Sabır Taştan “Liderlik, Öz Güven ve Farkındalık” ve on dördüncü bölümde Özlem Bahadır “Liderlik ve İletişim” bölümleri ile davranışsal liderlik becerilerini okuyucuya sunmaktadır.

Her biri alanlarında eşsiz çalışmalara imza atmış seçkin bilim insanlarının çalışmalarından oluşan ve oldukça özverili bir çalışma döneminin sonunda ortaya çıkan bu eserin liderlere, yöneticilere, araştırmacılara ve okuyuculara yön vermesini umut ediyoruz.

Nalan Sabır Taştan & Kürşat Taştan